

CRNA GORA
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj: 04-035/22-1045/26
Podgorica, 15.09. 2022. godine

IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG
IZVJEŠTAJA DEMOKRATSKE NARODNE PARTIJE ZA 2021. GODINU

(Konačni izvještaj)

Podgorica, septembar 2022.godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE	3
II OPŠTI PODACI	9
2.1. Pravni osnov	9
2.2. Osnovni podaci o subjektu revizije.....	9
2.3. Finansijsko poslovanje i finansiranje Partije	10
2.4. Vrsta revizije	11
2.5. Predmet revizije.....	11
2.6. Cilj revizije	11
2.7. Kriterijumi revizije	12
2.8. Metode revizije	13
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	14
3.1. Sistem unutrašnjih kontrola	14
3.2. Aktivnosti partijskih organa u 2021. godini	14
3.3. Finansijski plan za 2021.godinu.....	14
3.4. Program rada	15
3.5.Računovodstveni sistem	15
3.6. Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj	15
3.7. Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta.....	16
3.8. Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima.....	16
3.9. Završni račun	17
3.9.1 Bilans stanja.....	17
3.9.2 Bilans uspjeha	22
3.9.2.1.Prihodi	23
3.9.2.1. Rashodi.....	24
3.10. Kancelarijsko poslovanje	30
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH GODINA	31

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije (br. 04-035/22-1045/2 od 11.05.2022.godine), izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Demokratske narodne partije za 2021. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovníkom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti i Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Demokratske narodne partije za 2021. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 341/22 od 01.09.2022.godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. "I" 04-038/22-163/2 od 29.07.2022.godine), nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator dr Milan Dabović - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 15.09.2022. godine, razmotrio je i usvojio

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske narodne partije za 2021.godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Demokratske narodne partije za 2021.godinu sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje:**

- **da subjekt revizije u poslovnim knjigama evidentira sve poslovne transakcije koje se odnose na fiskalnu godinu i da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva, shodno članu 20 Zakona o računovodstvu.**

Revizijom pravilnosti je utvrđeno da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Zakona o radu, Zakona o obligacionim odnosima, Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnih lica, Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, pa u skladu sa tim, a imajući vidu da slučajevi neusklađenosti, pojedinačno ili zbirno, imaju prožimajući efekat (konstatovano u okviru nalaza i preporuke P1) nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje** na pravilnost poslovanja.

Na izražavanje negativnog mišljenja na reviziju pravilnosti uticale su sledeće nepravilnosti:

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama iskazala neizmirene obaveze sa stanjem na dan 31.12.2021.godine po osnovu izborne kampanje u ukupnom iznosu od 133.549,38€ i to: po osnovu preuzimanja dijela troškova izbornih kampanja iz prethodnog perioda, shodno protokolima o sravnjenju zajedničkih obaveza između koalicionih članica u ukupnom iznosu od 97.167,82€ (za parlamentarne izbore 2020.g., iznos od 81.575,44€; za lokalne izbore u Podgorici 2018.g., iznos od 4.132,41€; za lokalne izbore u Mojkovcu

2017.g., iznos od 349,00€ i za parlamentarne izbore 2016.g, iznos od 11.110,97€) i po osnovu zajedničkih aktivnosti i izborne kampanje iz 2021.godine u iznosu od 36.381,56€ (shodno protokolima o sravnjenju zajedničkih obaveza između konstituenata Koalicije “Za Budućnost Nikšića” i po osnovu zajedničkih aktivnosti i izbornih kampanja za lokalne izbore u Nikšiću i Herceg Novom).

Takođe, revizijom je utvrđeno da je Partija u 2021.godini izvršila plaćanje troškova izborne kampanje sa redovnog računa u iznosu od 7.680,88€, uplatom na žiro račun Nove srpske demokratije (shodno protokolima o sravnjenju zajedničkih obaveza između konstituenata Koalicije “Za Budućnost Nikšića” i po osnovu zajedničkih aktivnosti i izbornih kampanja za lokalne izbore u Nikšiću i Herceg Novom), što nije u skladu sa odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je precizirano da se sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju na poseban žiro račun i sva plaćanja troškova izborne kampanje vrše sa tog računa.

Preporuka P1

Subjekt revizije treba da sva plaćanja troškova izborne kampanje vrši sa posebnog žiro računa, kako je to propisano odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i ne može iskazivati neizmirene obaveze po ovom osnovu.

Nalaz

- Partija je u okviru posebnog Izvještaja o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima iskazala prihode u iznosu od 18.052,00€ i rashode u iznosu od 23,00€. U postupku revizije nije prezentiran poseban Statut ženske organizacije, što nije u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Preporuka P2

Subjekt revizije treba da obezbijedi donošenje posebnog Statuta ženske organizacije u cilju stvaranja uslova za korišćenje sredstava za finansiranje ženske organizacije u političkom subjektu u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Partija nije izvršila popis gotovine u blagajni i na žiro računima, kao ni popis potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021.godine, što nije u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.

Preporuka P3

Subjekt revizije treba da, osim popisa stalne imovine vrši i popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao i popis potraživanja i obaveza, shodno Pravilniku o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnih lica, te da utvrđeno stanje prezentira u Izvještaju o popisu.

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Partija nije vršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima, što nije u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica i Pravilnikom o materijalno-finansijskom poslovanju Partije. Takođe, uvidom u Glavnu knjigu, utvrđeno je da je Partija evidentirala pretplate u ukupnom iznosu od 862,57€ sa stanjem na dan 31.12.2021.godine, što je uticalo na umanjenje stvarnih obaveza.

Preporuka P4

Subjekt revizije treba da u skladu sa važećim propisima vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima putem konfirmacija, kao i da pretplate na kraju finansijske godine evidentira na kontu aktivnih vremenskih razgraničenja, kako iste ne bi uticale na umanjenje stvarnih obaveza.

Nalaz

- Uvidom u ugovore o radu koje je Partija zaključila sa zaposlenima, utvrđeno je da isti ne sadrže koeficijent složenosti radnog mjesta, već samo iznos osnovne zarade, što nije u skladu sa članom 31 Zakona o radu. Takođe, Partija je za dva (od tri) ugovora o radu, zaključila anekse ugovora o radu sa zaposlenima, u dijelu izmjena iznosa osnovne zarade, pri čemu zaključenju aneksa ugovora o radu nije prethodila ponuda od strane poslodavca za zaključenje aneksa ugovora o radu, što nije u skladu sa članom 48 Zakona o radu.

Preporuka P5

Subjekt revizije je dužan da ugovore o radu i anekse ugovora o radu zaključuje u skladu sa odredbama Zakona o radu.

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija vršila angažovanje lica po ugovoru o djelu za obavljanje poslova koji po prirodi i opisu spadaju u poslove redovne djelatnosti Partije (obavljanje poslova evidencije, edukacije i učlanjivanja novih članova Partije, organizacione i tehničke aktivnosti, priprema sjednica i materijala za sjednice Partije, poslove koordinatora Opštinskog odbora, obavljanje pravnih poslova- pravni savjetnik u političkoj organizaciji i sl.).

Preporuka P6

Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o djelu sa licima angažovanim za obavljanje poslova koji spadaju u redovne partijske aktivnosti.

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija dostavljala nadležnom organu IOPPD obrasce za 2021.godinu, ali ne u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje(do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec). Takođe, revizijom je utvrđeno da je Partija na isplaćene naknade fizičkim licima angažovanim po ugovoru o djelu vršila obračun poreza i prireza, a budući da nijesu prezentirani dokazi o radno pravnom statusu svih lica(prezentirani dokazi za 10 od 27 angažovanih lica) nije se moglo provjeriti da li je pravilno izvršen obračun poreskih obaveza.

Preporuka P7

Subjekt revizije treba da IOPPD obrasce dostavlja nadležnom organu u rokovima propisanim važećim Pravilnikom, kao i da prilikom angažovanja lica po ugovoru pribavi dokaze o radnopravnom statusu istih u cilju obezbjeđivanja podataka potrebnih za pravilan obračun poreskih obaveza.

Nalaz

- Uvidom u prezentirane ugovore o zakupu, utvrđeno je da isti ne sadrže pravni osnov za zaključenje ugovora, kao i da ugovori o zakupu poslovnog prostora u Baru i Beranama po osnovu kojih su u poslovnim knjigama evidentirani troškovi u bruto iznosu od 4.470,95€ nijesu ovjereni od strane nadležnog organa (notara).

Preporuka P8

Subjekt revizije treba da ugovore o zakupu stambenih, odnosno poslovnih prostora zaključuje sa zakupodavcima na način utvrđen odredbama Zakona o obligacionim odnosima.

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Partija donijela interni Pravilnik o naknadi dnevnica, troškova za angažovanje u obavljanju aktivnosti i upotrebi sopstvenog automobila, kojim nije definisala podnošenje naloga za službena putovanja u zemlji i inostranstvu na način utvrđen članom 9, odnosno članom 19 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.

Preporuka P9

Subjekt revizije treba da interni Pravilnik o naknadi troškova zaposlenih u vezi službenih putovanja uskladi sa odredbama Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.

Nalaz

- Uvidom u djelovodnu knjigu Parije utvrđeno je da su u istoj vršena brisanja ispravke, kao i da ista nije zaključena na kraju godine. Takođe, revizijom je utvrđeno da ulazne fakture i nalozi za službena putovanja ne sadrže arhivski broj i datum zavodjenja. Subjekt revizije nije donio internu proceduru koja detaljnije reguliše ovu oblast poslovanja.

Preporuka P10

Preporučuje se subjektu revizije da u cilju obezbjedjivanja adekvatne validnosti izlaznih i ulaznih akata internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja, arhiviranja i čuvanja arhiviranih predmeta.

Konačni izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske narodne partije za 2021. godinu namijenjen je rukovodstvu subjekta revizije, Skupštini Crne Gore, Agenciji za sprječavanje korupcije i ostaloj zainteresovanoj javnosti.

Subjekt revizije je dužan da u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Konačnog Izvještaja o reviziji dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Akcioni plan za realizaciju preporuka, a u roku od šest mjeseci, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.

Zbog izraženog negativnog mišljenja i utvrđenih nepravilnosti, nadležni Kolegijum za vršenje predmetne revizije, se saglasio da se konačni Izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske narodne partije za 2021. godinu, dostavi Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, na upoznavanje.

Shodno Protokolu o saradnji između Skupštine Crne Gore i Državne revizorske institucije, Konačni izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske narodne partije za 2021. godinu, dostavlja se Skupštini Crne Gore na upoznavanje.

**Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević**

II OPŠTI PODACI

2.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl. list CG“, br. 15/07....31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list. CG“, br. 003/20, 038/20);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2022.godinu, DRI, br. 06-038/21-273 od 23.12.2021.godine, izmjeni i dopuni Godišnjeg plana DRI, br. 06-038/21-273/2 od 28.12.2021. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije, br. 04-035/22-1045/2 od 11.05.2022.godine.

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske narodne partije vršena je u skladu sa:

- Poslovníkom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“, br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“, br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI 100-999).

2.2. Osnovni podaci o subjektu revizije

Demokratska narodna partija upisana je u Registar političkih partija, Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave od 22. 12. 2014. godine.

Partija ima svojstvo pravnog lica. Skraćeni naziv Partije je DNP. Sjedište Partije je u Podgorici. Predsjednik Partije je Milan Knežević.

Organi Partije su opštinski organi, organi Prijestonice, organi Glavnog grada i organi na nivou države.

Opštinski organi i organi Partije u Prijestonici su: Opštinska izborna konferencija, Opštinski odbor i Izvršni odbor. Organi Glavnog grada su: Gradska izborna konferencija, Odbor Glavnog grada i Izvršni odbor. Organi na nivou države su: Kongres, Glavni odbor, Predsjednik Partije, Predsjedništvo Partije i Nadzorni odbor.

Kongres je najviši organ Partije. Nadležnosti Kongresa su: donosi Program i Statut; donosi odluke, deklaracije, preporuke i druge opšte akte; bira i razrješava Glavni odbor i Predsjednika Partije itd.

Glavni odbor je organ političkog rukovođenja i ostvarivanja politike Partije. Nadležnosti Glavnog odbora su: utvrđuje pravce i ciljeve, opšte aktivnosti Partije između dva Kongresa, prati njihovo ostvarivanje i odgovara Kongresu; bira Statutarnu komisiju; imenuje potpredsjednike Partije na prijedlog Predsjednika Partije; utvrđuje prijedlog Programa i Statuta Partije, kao i

njegove izmjene i dopune; razmatra godišnji izvještaj Predsjednika Partije o radu; razmatra i usvaja godišnji izvještaj Nadzornog odbora o kontroli finansijskog poslovanja kao i izvještaj Statutarne komisije; razmatra izvještaj o radu Poslaničkog kluba; vodi brigu i raspolaze imovinom Partije u skladu sa Statutom i drugim aktima Partije; utvrđuje finansijski plan; donosi odluke i opšte akte u skladu sa Statutom.

Predsjednik Partije predstavlja, zastupa i rukovodi Partijom u zemlji i inostranstvu. Nadležnosti Predsjednika su: upravlja, predstavlja i zastupa Partiju u skladu sa zakonom, Statutom i Programom, u zemlji i inostranstvu; rukovodi radom Partije, koordinira rad i vrši kontrolu svih organa i organizacija Partije; podnosi Izvještaj o radu Partije Kongresu; imenuje savjetnike za određene oblasti; obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom i opštim aktima Partije i poslove koje mu povjere Kongres, Predsjedništvo i Glavni odbor.

Demokratska narodna partija ima potpredsjednike. Potpredsjednik za svoj rad odgovara Glavnom odboru i Predsjedniku Partije.

Predsjedništvo Partije je organ koji vrši poslove političkog odlučivanja i upravljanja Partijom radi njenog organizovanog i kontinuiranog djelovanja u javnom životu, kao i ostvarivanja Programa, Statuta, ciljeva i politike Partije. Predsjedništvo, između ostalog: odlučuje o pitanjima organizacije rada Partije; za svoj rad odgovara Glavnom odboru i podnosi mu na razmatranje i odlučivanje pitanja od većeg političkog značaja; predlaže članove Statutarne komisije; na predlog Poslovnog sekretara utvrđuje sistematizaciju radnih mjesta u stručnim službama Partije, obavlja druge poslove u skladu sa Statutom i opštim aktima Partije.

Nadzorni odbor je kontrolno-nadzorni organ Partije. Nadzorni odbor čine predsjednik i dva člana koje bira i razrješava Kongres. Nadzorni odbor za svoj rad odgovara Glavnom odboru i Kongresu. Nadležnosti Nadzornog odbora su: obavlja kontrolu finansijskog poslovanja Partije na svim nivoima; kontroliše prihode Partije, upotrebu finansijskih sredstava Partije i upravljanje imovinom koje je u vlasništvu Partije ili kojom Partija raspolaze po drugom osnovu; po potrebi dostavlja informacije, uputstva i predlaže mjere Predsjedniku Partije i Glavnom odboru; podnosi izvještaj o unutrašnjoj kontroli finansijskog poslovanja Glavnom odboru; podnosi izvještaj o svom radu Glavnom odboru i Kongresu.

Politički savjet je političko-savjetodavni organ koji se bavi pitanjima politike. Statutarna Komisija za svoj rad odgovara Glavnom odboru i Kongresu.

Posebni oblici organizovanja Partije su: Klub mladih, Asocijacija žena i Forum penzionera, koji se obrazuju na dobrovoljnoj osnovi. Predsjednik Kluba mladih podnosi godišnji izvještaj o radu Glavnom odboru, dok Predsjednica Asocijacije žena i Predsjednik Foruma penzionera podnose godišnji izvještaj o radu Glavnom odboru i predsjedniku Partije.

2.3. Finansijsko poslovanje i finansiranje Partije

Shodno Statutu, Partija pribavlja sredstva potrebna za obavljanje stranačkih aktivnosti, redovnog rada i troškova izborne kampanje iz javnih i privatnih izvora. Javni izvori su: novčana sredstva, usluge i dobra koja daju Država Crna Gora i jedinica lokalne samouprave, njihovi organi, kao i organizacije čiji su oni osnivači. Privatni izvori su: članarine, dobrovoljni prilozii pravnih i

fizičkih lica, nasljedstvo, legati, prihodi od imovine Partije i zaduživanje kod banaka i drugih finansijskih organizacija u Crnoj Gori.

Glavni odbor na prijedlog Predsjednika usvaja Finansijski plan najkasnije do 30.12. tekuće godine za iduću kalendarsku godinu. Opštinski odbor i Odbor Glavnog grada, na prijedlog Predsjednika Odbora, donose Plan prihoda i rashoda.

Partija ima Poslovnog sekretara, kojeg imenuje Predsjedništvo na predlog Predsjednika Partije. Poslovni sekretar rukovodi radom Administracije, obavlja stručne poslove i odgovoran je za finansijsko poslovanje Partije.

Shodno Statutu, Poslovni sekretar je odgovoran za vođenje knjiga Partije u skladu sa propisima računovodstva i knjigovodstva. Knjigovodstveni i računovodstveni poslovi mogu biti povjereni stručnom licu ili agenciji/organizaciji koja posjeduje licencu za obavljanje ovih poslova u saradnji sa Poslovnim sekretarom. Partija ima imovinu, kojom, shodno Statutu, upravlja Glavni odbor.

Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2021. godini opredijeljena sredstva iz budžeta CG u ukupnom iznosu od 267.494,73€ i to za finansiranje redovnog rada političkog subjekta, kao i iz budžeta lokalnih samouprava u ukupnom iznosu od 92.114,56€ (za finansiranje redovnog rada političkog subjekta u iznosu od 74.062,45€ i za finansiranje redovnog rada ženske organizacije u iznosu od 18.052,11€).

Finansiranje iz privatnih izvora

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2021.godini finansirana i iz privatnih izvora u iznosu od 18.226,08€ po osnovu ostalih prihoda.

2.4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske narodne partije za 2021. godinu, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja iste sa zakonskom i drugom regulativom.

2.5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Demokratske narodne partije za 2021. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

2.6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome:

1. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja ili
2. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.7. Kriterijumi revizije

Kriterijumi za za finansijsku reviziju

- MRS;
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16)¹;
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12) do donošenja novog Pravilnika o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl. list CG" br. 026/22).

Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG“ br. 003/20, 038/20);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2021.godinu (“Sl. list CG”, br.070/21);
- Zakon o radu („Sl. list CG“, br. 049/08 ... 004/18, 074/19...145/21);
- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list CG“, br. 047/08, 004/11, 022/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG“, br.065/01,...,004/07 i „Sl. list CG“, br.086/09,...,083/16, 067/19...146/21);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG“, br.013/07,...,008/15, 022/17, 042/19...145/21);
- Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Sl. list CG“,br.024/19);
- Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja („Sl. list CG“, 029/13, 016/16);
- Zakon o reprogramu poreskog potraživanja („Sl. list CG“, br.083/16), do donošenja novog Zakona o reprogramu poreskog potraživanja („Sl. list CG“, br.145/21 od 31.12.2021.g.);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG“, br. 040/16, 028/18,108/20);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12) do donošenja novog Pravilnika o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl. list CG" br. 026/22).
- Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl. list RCG“, br.032/03);

¹Donešen novi Zakon o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“ br. 145/21 od 31.12.2021.godine)

- Pravilnik o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica („Sl. list Crne Gore“, br.037/17);
- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”,br.076/10,...,050/17, 015/19, 009/20,110/21...032/22);
- Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim priložima političkim subjektima (Sl. list CG”,br.029/20);²
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;.
- Finansijski plan Partije za 2021. godinu;
- Program rada Partije za 2021. godinu
- Interne procedure i pravila subjekta revizije.

2.8. Metode revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i interne kontrole.

Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost.

Materijalnost je utvrđena u iznosu od **6.100,66€**, tj. 1,50% od ukupnih rashoda Partije, koji iznose 406.710,70€. Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Planirani segmenti su revidirani u cjelosti.

² Donešena nova Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim priložima političkim subjektima (Sl. list CG”,br.036/22 od 06.04.2022.g.)

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1. Sistem unutrašnjih kontrola

Partija je shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Statutom utvrdila da Nadzorni odbor vrši unutrašnju kontrolu finansijskog poslovanja i imenovala odgovorno lice za materijalno - finansijsko poslovanje Poslovnog sekretara.

Partija je od opštih akata donijela Statut, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, sa posebnim odlukama o dopuni Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Demokratskoj narodnoj partiji Crne Gore, Pravilnik o materijalno-finansijskom poslovanju, Pravilnik o načinu vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja i ostvarivanja uvida članova Demokratske narodne partije u prihode i rashode DNP-a, Pravilnik o naknadi dnevnica i upotrebi sopstvenog vozila za potrebe Demokratske narodne partije i Odluku o blagajničkom maksimumu.

3.2. Aktivnosti partijskih organa u 2021. godini

Partijski organi su shodno svojim nadležnostima utvrđenim Statutom Partije, donijeli i usvojili sledeća akta koja se odnose na finansijsko poslovanje:

Finansijski plan i Program rada za 2021. godinu, Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, odluke o odobravanju pomoći i donacija, Odluku o usvajanju popisa osnovnih sredstava, Odluku o članarini za 2021. godinu, kao i Odluku kojom je utvrđeno ko ostvaruje pravo na naknade po osnovu troškova reprezentacije, mobilnih telefona i goriva kao i limite za potrošnju istih.

3.3. Finansijski plan za 2021.godinu

Partija je shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan za 2021. godinu, koji je usvojio Glavni odbor DNP-a, a shodno kojem su prihodi planirani u iznosu od 377.829,29€, a rashodi u iznosu od 370.000,00€.

Planirani prihodi u iznosu od 377.829,29€ odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu od 267.494,73€, prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 92.114,56€ i prihode od subvencija u iznosu od 18.220,00€.

Planirani rashodi u iznosu od 370.000,00€ odnose se na troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 1.500,00€, troškove goriva, električne energije i vode u iznosu od 4.500,00€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 46.000,00€, troškove ugovora o djelu (porezi i prirezi) u iznosu od 80.000,00€, troškove službenog putovanja (dnevnice, smještaj i ishrana, upotreba sopstvenog vozila i ostalo) u iznosu od 40.000,00€, troškove telefona, prevoza i PTT-a u iznosu od 5.000,00€, troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 2.500,00€, troškove zakupa u iznosu od 19.500,00€, troškove reklame i propagande u iznosu od 5.000,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 10.000,00€, ostale troškove (komunalne usluge, kablovska, grijanje, notar) u iznosu od 4.000,00€, troškove izbornih kampanja, pomoći i sponzorstva u iznosu od 140.000,00€.

troškove amortizacije u iznosu od 11.500,00€ i troškove platnog prometa u iznosu od 500,00€.

Partija je u 2021. godini ostvarila prihode u iznosu od 377.835,37€, što je za 6,08€ više u odnosu na planirane, dok je rashode ostvarila u iznosu od 406.710,70€, što je za 9,9% više od planiranih.

3.4. Program rada

Predsjedništvo Partije je shodno članu 63 Statuta, na sjednici održanoj 15.12.2020. godine usvojilo Program rada za 2021. godinu, shodno kojem su, između ostalih, planirane sledeće aktivnosti: zalaganje za demokratiju, ljudska prava i slobode za sve građane Crne Gore; stvaranje uslova za fer izbore, borba za slobodne i demokratske institucije, održavanje sjednica organa i tijela na kojima će se analizirati trenutna politička situacija; aktivna terenska kampanja u cilju pridobijanja novih članova i omasovljenja Partije putem neposrednih kontakata sa simpatizerima i članovima; rad sa mladim članovima i njihovo edukativno usavršavanje; terenska kampanja putem kućnih posjeta, tribina, okruglih stolova i seminara za svoje članove i sve zainteresovane građane.

3.5. Računovodstveni sistem

Partija je shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi, u skladu sa propisom Ministarstva finansija. Budući da Partija ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Partija evidentiranje poslovnih transakcija vrši u okviru Glavne knjige i pomoćnih evidencija. Partija računovodstvene evidencije shodno Izjavi obezbjeđuje na obračunskoj osnovi.

Računovodstvene poslove za potrebe Partije u 2021. godini obavljalo je fizičko lice shodno zaključenom ugovoru o dijelu, odnosno ugovoru o dopunskom radu.

3.6. Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj

Shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja politički subjekt završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Shodno Pravilniku o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl.list Crne Gore", br.026/22), obrazac godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta sadrži:

- Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta;
- Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima; i
- Završni račun političkog subjekta.

Subjekt revizije je Državnoj revizorskoj instituciji dostavio Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj na propisanim obrascima i u zakonom predviđenom roku.

3.7. Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta

Partija je u Zbirnom izvještaju o prihodima i rashodima Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta iskazala prihode u iznosu od 377.835,37€ i rashode u iznosu 406.710,70€, koji podaci odgovaraju istim evidentiranim u poslovnim knjigama Partije.

Ukupni prihodi u iznosu od 377.835,37€ odnose se na prihode političkog subjekta iz javnih izvora i to iz budžeta Crne Gore u iznosu od 267.494,73€ na ime finansiranja redovnog rada političkog subjekta, kao i iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 92.114,56€ (po osnovu finansiranja redovnog rada političkog subjekta u iznosu od 74.062,45€ i redovnog rada ženskih organizacija u iznosu od 18.052,11€) i iz privatnih izvora po osnovu ostalih prihoda u iznosu od 18.226,08€.

Ukupni rashodi u iznosu od 406.710,70€ odnose se na troškove zakupa prostorija za rad u iznosu od 19.241,09€, režijske troškove u iznosu od 10.163,43€, troškove nabavke i održavanja opreme u iznosu od 2.814,95€, troškove nastale po osnovu finansiranja izborne kampanje u iznosu od 130.137,88€, troškove nastale po osnovu isplate zarada i ostalih naknada u iznosu od 185.781,97€, troškove nastale po osnovu kupovine kancelarijskog i drugog materijala za redovan rad u iznosu od 1.506,87€, troškove promocije rada i ciljeva političkih subjekata između izbora u iznosu od 4.855,25€, troškove istraživanja javnog mnjenja u iznosu od 1.188,00€ i ostale troškove nastale po osnovu redovnog rada političkih subjekata u iznosu od 51.021,26€.

3.8. Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima

Partija je u okviru Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2021.godinu dostavila poseban Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima sa pratećim Izvještajem o utrošenim sredstvima organizacije žena u bilansnoj šemi, u kojem su prihodi iskazani u iznosu od 18.052,00€, a poslovni rashodi po osnovu troškova platnog prometa u iznosu od 23,00€. Prihodi iskazani u posebnom Izvještaju o utrošenim sredstvima organizacije žena u iznosu od 18.052,00€ odgovaraju podacima o istim evidentiranim u poslovnim knjigama Partije. Dio evidentiranih prihoda za finansiranje redovnog rada ženske organizacije u iznosu od 16.653,90€ odnosi se na priliv sredstava na posebnom računu DNP CG-Asocijacija žena u iznosu od 16.058,72€ i na računu za redovno poslovanje Partije u iznosu od 595,18€, dok se iznos od 1.398,21€ odnosi na prihode od nenaplaćenih potraživanja od opština po osnovu finansiranja redovnog rada ženske organizacije.

U postupku revizije nije prezentiran poseban Statut ženske organizacije, što nije u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i

izbornih kampanja, već je Partija svojim Statutom bliže definisala ciljeve i aktivnosti Asocijacije žena.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi donošenje posebnog Statuta ženske organizacije u cilju stvaranja uslova za korišćenje sredstava za finansiranje ženske organizacije u političkom subjektu u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3.9. Završni račun

Shodno Pravilniku o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta, politički subjekt je Godišnji završni račun za period od 01.01.2021.godine do 31.12.2021.godine dostavio Državnoj revizorskoj instituciji na propisanim obrascima:

- Iskaz o finansijskoj poziciji / Bilans stanja,
- Iskaz o ukupnom rezultatu/Bilans uspjeha,
- Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala)-IPK (PP),
- Iskaz o tokovima gotovine-ITG (PP),
- Statistički Aneks.

3.9.1 Bilans stanja

U Bilansu stanju iskazane su aktiva i pasiva u iznosu od po 279.649,00€.

U aktivni Bilansa stanja iskazana je stalna imovina (oprema) na dan 31.12.2021.godine u iznosu od 90.401,00€ i obrtna imovina koju čine (potraživanja, kratkoročni finansijski plasmani i gotovina i gotovinski ekvivalenti) u iznosu od 189.248,00€.

U pasivi Bilansa stanja iskazan je kapital u iznosu od 107.208,00€ (neraspoređena dobit u iznosu od 136.083,00€ i gubitak u iznosu od 28.875,00€) i kratkoročne obaveze u iznosu od 172.441,00€.

Podaci iskazani u Bilansu stanju odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

Evidentiranje i popis imovine

Subjekt revizije analitičku evidenciju osnovnih sredstava obezbjeđuje posebno za svako sredstvo u okviru Glavne knjige i kroz obračun amortizacije u excel formatu.

Odlukom Predsjedništva Partije od 27.12.2021.godine imenovana je Komisija sa zadatkom da izvrši popis osnovnih sredstava i sitnog inventara, kao i popis novčanih sredstava u blagajni DNP i podnese Izvještaj o izvršenom popisu sa stanjem na 31.12.2021.godine Predsjedništvu Demokratske narodne partije. Popisna komisija je izvršila popis i Izvještaj sa popisom osnovnih sredstava na dan 31.12.2021.godine dostavila na usvajanje nadležnom organu Partije, koji je usvojen Odlukom Predsjedništva od 11.01.2022.godine.

Shodno podacima iskazanim u popisu osnovnih sredstava i Izvještaju o popisu, stalna imovina Partije na dan 31.12.2021. godine po nabavnoj vrijednosti je iznosila 175.198,98€, otpisanoj 84.798,33€ i sadašnjoj

vrijednosti 90.400,65€. Stalnu imovinu Partije čine vozila, kompjuterska oprema, kancelarijski namještaj i oprema i telekomunikaciona oprema. Podaci prezentirani u Izvještaju o popisu odgovaraju istim evidentiranim u poslovnim knjigama Partije.

Amortizacija osnovnih sredstava je shodno Izjavi lica odgovornog za vođenje računovodstvenih poslova za potrebe DNP-a vršena na osnovu Pravilnika o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije i na osnovu MRS 16.

Od ukupno evidentirane imovine u poslovnim knjigama Partije na imovinu nabavljenu u 2021. godini odnosi se iznos od 40.819,48€ i to po osnovu nabavke putničkog vozila i video kamere.

Revizijom je utvrđeno da je Partija po fakturi dobavljača od 25.12.2021. godine izvršila nabavku jednog polovnog vozila po kupoprodajnoj cijeni od 40.000,00€, metodom staro za staro (u zamjenu jednog polovnog vozila, procijenjene vrijednosti od 10.000,00€), uz doplatu do punog iznosa kupoprodajne cijene, u vezi sa čim su u poslovnim knjigama sprovedena odgovarajuća knjiženja. Navedena nabavka je dokumentovana fakturom, odlukama nadležnog organa Partije o nabavci osnovnog sredstva-putničkog vozila za potrebe obavljanja poslova Demokratske narodne partije i o prodaji osnovnog sredstva-putničkog vozila, Potvrdom dobavljača, Zapisnikom o primopredaji, Izjavom o prebijanju-kompenzaciji i bankarskim izvodom kao dokazom izmirenja dijela nastale obaveze.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju vezano za popis osnovnih sredstava, utvrđeno je da je Partija na dan 31.12.2021.godine raspolagala sa dva vozila. Revizijom je utvrđeno da, Partija nije izvršila popis gotovine u blagajni i na žiro računima, kao ni popis potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021.godine, što nije u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.

- **Subjekt revizije treba da, osim popisa stalne imovine vrši i popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao i popis potraživanja i obaveza, shodno Pravilniku o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnih lica, te da utvrđeno stanje prezentira u Izvještaju o popisu.**

Potraživanja

Partija je u Glavnoj knjizi evidentirala i u Bilansu stanja iskazala potraživanja u iznosu od 21.710,08€, koja se odnose na potraživanja od lokalnih samouprava.

Potraživanja od lokalnih samouprava u iznosu od 21.710,08€ odnose se na potraživanja od opština za redovan rad Partije i za zakup poslovnih prostora u iznosu od 20.311,87€ i na potraživanja od opština za redovan rad ženske organizacije u političkom subjektu u iznosu od 1.398,21€.

Potraživanja od opština za redovan rad Partije i za poslovne prostorije za potrebe optinskih odbora u iznosu od 20.311,87€ odnose se na: potraživanja od opštine Plav u iznosu od 1.716,80€, Herceg Novi u iznosu od 6.493,00€, Bijelo Polje u iznosu od 8.155,34€, Berane u iznosu od 1.915,84€, Danilovgrad u iznosu od 1.029,92€, Pljevlja u iznosu od 896,16€ i Mojkovac u iznosu od 104,81€, dok se potraživanja od opština za redovan rad ženske organizacije u političkom subjektu evidentirana u poslovnim knjigama Partije u iznosu od

1.398,21€, odnose na: opštinu Herceg Novi u iznosu od 724,00€, Berane u iznosu od 361,17€, Kotor u iznosu od 278,42€ i Mojkovac u iznosu od 34,62€. Potraživanja od lokalnih samouprava su evidentirana na osnovu usaglašenih i ovjerenih potvrda.

Aktivna vremenska razgraničenja

Partija je u poslovnim knjigama iskazala aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 463,25€ koja se odnose na unaprijed plaćene troškove zakupa za poslovne prostore i to: u Baru u iznosu od 250,00€ i Danilovgradu u iznosu od 180,00€, dok se iznos od 33,25€ odnosi na plaćen porez i prirez porezu po navedenom osnovu.

Novčana sredstva na žiro računima

Stanje depozita na računima za redovno poslovanje Partije kod poslovnih banaka na dan 01.01.2021. godine iznosilo je 84.992,72€, a na dan 31.12.2021.godine 167.059,71€.

Revizijom je uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno da, stanje depozita evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju depozita iskazanom u izvještajima o kretanju sredstava na žiro računima poslovnih banaka (bankarski izvodi), izuzev za iznos od 643,11€ za koji su depoziti na kraju godine iskazani u poslovnim knjigama manji u odnosu na iste iskazane na bankarskim izvodima jer Partija u poslovnim knjigama nije evidentirala poslednji bankarski izvod sa žiro računa za redovno poslovanje na kraju fiskalne godine.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama evidentira sve poslovne transakcije koje se odnose na fiskalnu godinu, shodno odredbama člana 20 važećeg Zakona o računovodstvu.**

Od navedenog iznosa novčanih sredstava Partije na žiro računima evidentiranog u poslovnim knjigama, stanje sredstava na dan 01.01.2021.godine na posebnom žiro računu ženske organizacije iznosilo je 16.753,93€.

Ukupan priliv sredstava na redovnom žiro računu DNP CG-Asocijacija žena tokom 2021.godine iznosio je 19.063,92€ (od kojeg se iznos od 1.350,00€ odnosi na naplaćena potraživanja od opštine Kotor po početnom stanju, iznos od 16.058,72€ na priliv sredstava iz lokalnih budžeta opština po osnovu finansiranja redovnog rada ženske organizacije, a iznos od 1.655,20€ na priliv sredstava od opština (Kotor 457,04€ i Žabljak 1.198,16€)), po osnovu finansiranja redovnog rada Partije. Ukupan odliv sredstava na ime troškova bankarske provizije iznosio je 22,56€, tako da su depoziti na 31.12.2021.godine iznosili 35.795,29€.

Takođe, Predsjedništvo Partije je dana 24.02.2020.godine donijelo Odluku o otvaranju biznis kartice za potrebe Partije na ime Poslovnog sekretara, dok je Odlukom Predsjedništva od 01.06.2020.godine utvrđen limit koji se može prenjeti sa redovnog računa na račun kartice.

Revizijom je utvrđeno da je stanje depozita na računu Mastercard Business debit kartice na dan 01.01.2021.godine iznosilo 4.716,96€, da je tokom

revidiranog perioda vršeno plaćanje troškova oglašavanja na društvenim mrežama u iznosu od 361,53€ i troškova bankarske provizije u iznosu od 6,00€, tako da je stanje sredstava na dan 31.12.2021. godine iznosilo 4.349,43€.

Blagajničko poslovanje

U postupku revizije je utvrđeno da Partija obezbjeđuje blagajničko poslovanje u okviru blagajne za redovno poslovanje. Uvidom u Glavnu knjigu i blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je gotovina na dan 01.01.2021. godine iznosila 920,13€, da je tokom 2021. godine za potrebe blagajne sa žiro računa podignuta gotovina u iznosu od 49.820,00€ i da su iz blagajne izvršene gotovinske isplate u iznosu od 50.725,18€. Gotovina u blagajni na dan 31.12.2021. godine iznosila je 14,95€.

Iz blagajne su isplaćeni sledeći troškovi: troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od 41.943,36€, troškovi izborne kampanje (prenos sredstava) u iznosu od 3.500,00€, troškovi reprezentacije u iznosu od 4.607,38€, troškovi goriva u iznosu od 383,32€ i ostali troškovi (troškovi kancelarijskog i ostalog materijala, troškovi prolaza kroz tunel Sozina, troškovi trajekta, parking usluga, tekućeg održavanja osnovnih sredstava i sl.) u iznosu od 254,50€, kao i obaveze prema dobavljačima za vodu i električnu energiju u iznosu od 36,62€.

Troškovi službenih putovanja u iznosu od 41.943,36€ odnose se na troškove dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od 8.435,18€ (od kojih se na ino dnevnicu odnosi iznos od 1.442,18€, a na troškove dnevnica u zemlji iznos od 6.993,00€), troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 32.908,39€ i troškove smještaja na službenom putu u iznosu od 599,79€. Od navedenih troškova, na troškove službenih putovanja u zemlji odnosi se iznos od 38.197,78€, dok se na troškove službenih putovanja u inostranstvu odnosi iznos od 3.745,58€.

Dnevnice za službena putovanja u zemlji i inostranstvu su isplaćene po putnim nalogima shodno Uredbi o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru (odnosno Spisku zemalja sa odgovarajućim iznosom dnevnica) i Pravilniku o naknadi dnevnica, troškova za angažovanje u obavljanju aktivnosti i upotrebi sopstvenog automobila za potrebe Demokratske narodne partije.

Troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 32.908,39€ obračunati su shodno Uredbi o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru i Pravilniku o naknadi dnevnica, troškova za angažovanje u obavljanju aktivnosti i upotrebi sopstvenog automobila i isplaćeni su preko putnih naloga za službeni put u zemlji za partijske potrebe. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dodatno dokumentovani fiskalnim računima za gorivo. Predsjedništvo Partije je donijelo Odluku o odobravanju upotrebe sopstvenog automobila u službene svrhe aktivistima i članovima Glavnog i opštinskih odbora, shodno Spisku lica koji je sastavni dio Odluke. Takođe, Odlukom Predsjedništva je definisano pravo korišćenja sopstvenog automobila u službene svrhe i limit navedenih troškova.

Isplata troškova službenih putovanja je vršena predsjedniku Partije, potpredsjednici, članovima Predsjedništva i Glavnog odbora Partije, Poslovnom sekretaru DNP, članovima opštinskih odbora, predsjedniku Kluba mladih i članovima Foruma žena i anketarima, po osnovu političkih aktivnosti, prisustva sastancima opštinskih odbora, sa aktivistima, kao i po osnovu prisustva sastanku medijskog tima, na ime dostave propagandnog materijala, anketiranja građana i sl.

Gotovinski plaćeni troškovi smještaja po putnim nalogima za službeni put u inostranstvo u iznosu od 599,79€ dokumentovani su fakturama i fiskalnim računima.

Revizijom je utvrđeno da, subjekt revizije svojim internim Pravilnikom nije definisao podnošenje naloga za službena putovanja u zemlji i inostranstvu na način utvrđen članom 9, odnosno članom 19 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.

- **Subjekt revizije treba da interni Pravilnik o naknadi troškova zaposlenih u vezi službenih putovanja uskladi sa odredbama Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.**

Takođe, revizijom je utvrđeno da je Partija shodno Odluci Predsjedništva od 11.01.2021.godine po osnovu finansiranja troškova izborne kampanje, za potrebe isplate anketara, iz blagajne za redovno poslovanje izvršila prenos sredstava u iznosu od 3.500,00€ u blagajnu Koalicije "Za budućnost Nikšića", (nije prezentiran dokaz o preuzimanju gotovine).

Troškovi reprezentacije u iznosu od 4.607,38€ odnose se na ugostiteljske usluge i isti su dokumentovani fiskalnim računima. Subjekt revizije je internom Odlukom utvrdio pravo korišćenja troškova reprezentacije nastalih tokom obavljanja političkih aktivnosti Demokratske narodne partije i limit.

Troškovi goriva isplaćeni su iz blagajne u iznosu od 383,32€ shodno putnim nalogima za službeni put u inostranstvo i fiskalnim računima za gorivo.

Gotovinski plaćeni troškovi u iznosu od 254,50€ odnose se na troškove nabavke kancelarijskog i ostalog materijala, troškove prolaza kroz tunel Sozina, troškove trajekta, parking usluga, tekućeg održavanja osnovnih sredstava i sl.. Navedeni troškovi su dokumentovani fiskalnim računima.

Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je tokom revidiranog perioda propisani blagajnički maksimum (koji je za Demokratsku narodnu partiju Crne Gore iznosio 2.000,00€) prekoračen jedan put. Dnevni saldo gotovine u blagajni Partije je po tom osnovu iznosio 2.370,45€, što nije u skladu sa Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja i Odlukom nadležnog organa Partije.

Od ukupno iskazanih troškova (406.710,70€) subjekt revizije je gotovinski isplatio troškove u iznosu od 50.688,56€, što predstavlja 12,46% ukupnih troškova.

Obaveze

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama iskazao obaveze sa stanjem na dan 31.12.2021.godine u iznosu od 172.440,57€, koje se najvećim dijelom odnose na obaveze prema dobavljačima. Uvidom u Glavnu knjigu, utvrđeno je da je Partija evidentirala pretplate prema dobavljačima na 31.12.2021.godine u iznosu od 497,84€ i pretplate po osnovu naknade za zakup poslovnog prostora (neto i poreske obaveze) u ukupnom iznosu od 364,73€, što je uticalo

na umanjeње stvarnih obaveza. Partija nije vršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima, što nije u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica i Pravilnikom o materijalno-finansijskom poslovanju Partije.

- **Subjekt revizije treba da u skladu sa važećim propisima vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima putem konfirmacija, kao i da pretplate na kraju finansijske godine evidentira na kontu aktivnih vremenskih razgraničenja, kako iste ne bi uticale na umanjeње stvarnih obaveza.**

Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 172.555,30€ najvećim dijelom se odnose na obaveze po osnovu preuzimanja dijela troškova izbornih kampanja iz prethodnog perioda (iznos od 97.167,82€), shodno protokolima o sravnjenju zajedničkih obaveza između koalicionih članica i fakturama dobavljača i to: za Parlamentarne izbore 2020.g., na ime troškova marketinga, iznos od 81.575,44€; za lokalne izbore u Podgorici 2018.g. po osnovu usluga snimanja, produkcije i postprodukcije, montaže i animacije i usluga političkog marketinga, iznos od 4.132,41€; za lokalne izbore u Mojkovcu 2017.g., iznos od 349,00€ i za Parlamentarne izbore 2016.g. na ime usluga političkog marketinga, iznajmljivanja sala za potrebe održavanja predizbornih konvencija, izrade plakata, usluga oglašavanja i sl., iznos od 3.240,81€ i shodno Ugovoru o zakupu reklamnog prostora-bilborda za potrebe Partije i fakturi (dio) iznos od 7.870,16€.

Osim obaveza iz izborne kampanje iz ranijeg perioda u ukupnom iznosu od 97.167,82€ (od kojih je iznos od 81.575,44€ evidentiran u poslovnim knjigama Partije u 2021.godini, na ime marketing usluga, kao preuzeta obaveza shodno Protokolu br.689/20 od 21.10.2020.godine o sravnjenju zajedničkih obaveza između konstituenata "Koalicije za budućnost Crne Gore" Nove srpske demokratije, Pokreta za promjene i Demokratske narodne partije, Socijalističke narodne partije, Prave Crne Gore, Ujedinjene Crne Gore i Radničke Partije, za Parlamentarne izbore 2020.g.), subjekt revizije je u revidiranom periodu evidentirao i obaveze prema Novoj srpskoj demokratiji, shodno protokolima o sravnjenju zajedničkih obaveza između konstituenata Koalicije "Za Budućnost Nikšića" (NSD, PZP, DNP, SNP, UCG i RP) po osnovu zajedničkih aktivnosti i izborne kampanje u 2021.godini (lokalni izbori u Nikšiću i u Herceg Novom), koje na 31.12.2021.godine iznose 36.381,56€.

- **Subjekt revizije treba da sva plaćanja troškova izborne kampanje vrši sa posebnog žiro računa, kako je to propisano odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i ne može iskazivati neizmirene obaveze po ovom osnovu.**

3.9.2 Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 377.835,00€, rashodi u iznosu 406.710,00€ i finansijski rezultat (gubitak) u iznosu od 28.875,00€. Podaci iskazani u Bilansu uspjeha odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

3.9.2.1.Prihodi

Partija je u 2021. godini ostvarila ukupne prihode u iznosu od 377.835,37€ i isti se odnose na prihode iz budžeta CG u iznosu 267.494,73€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu 92.114,56€, prihode od subvencija u iznosu od 18.220,00€ i ostale prihode u iznosu od 6,08€.

U nastavku je dat tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2021.godini

Redni broj	Vrsta prihoda	Ukupni prihodi u 2021. godini	% Učešća
1	Prihodi iz budžeta Crne Gore	267,494.73	70.80%
2	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	92,114.56	24.38%
3	Prihodi od subvencija	18,220.00	4.82%
4	Ostali prihodi	6.08	0.00%
	Ukupno	377,835.37	100.00%

Shodno prezentiranim podacima najveće učešće u ukupnim prihodima imaju prihodi iz Budžeta CG sa 70,80%, prihodi od lokalnih samouprava sa 24,38%, prihodi od subvencija sa 4,82% itd.

Prihodi iz budžeta Crne Gore

Prihodi iz budžeta CG ostvareni su po osnovu finansiranja redovnog rada Partije u iznosu od 245.738,37€ i po osnovu finansiranja poslaničkog kluba u iznosu od 21.756,36€.

Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava

Prihodi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 92.114,56€ odnose se na prihode od lokalnih samouprava. Prihodi su iskazani po osnovu uplata od: Glavnog grada u iznosu od 25.064,52€, opštine Kotor u iznosu od 2.742,24€, opštine Danilovgrad u iznosu od 1.829,76€ (1.219,84€ priliv u 2021.godini i 609,92€ prihod od nenaplaćenih potraživanja), opštine Žabljak u iznosu od 1.198,16€, opštine Bijelo Polje u iznosu od 10.691,53€ (2.536,19€ priliv u 2021.godini i 8.155,34€ prihod od nenaplaćenih potraživanja), opštine Mojkovac u iznosu od 1.341,66€ (1.236,85€ priliv u 2021.godini i 104,81€ prihod od nenaplaćenih potraživanja), opštine Pljevlja u iznosu od 10.753,92€ (9.857,76€ priliv u 2021.godini i 896,16€ prihod od nenaplaćenih potraživanja), opštine Kolašin u iznosu od 1.788,90€, opštine Herceg Novi u iznosu od 6.993,00€ (500,00€ priliv u 2021.godini i 6.493,00€ prihod od nenaplaćenih potraživanja), opštine Berane u iznosu od 2.873,76€ (957,92€ priliv u 2021.godini i 1.915,84€ prihod od nenaplaćenih potraživanja), opštine Plav u iznosu od 2.961,88€ (1.245,08€ priliv u 2021.godini i 1.716,80€ prihod od nenaplaćenih potraživanja), opštine Nikšić u iznosu od 5.823,12€ i Asocijacije žena u iznosu od 18.052,11€ (16.653,90€ priliv u 2021.godini i 1.398,21€ prihod od nenaplaćenih potraživanja).

Prihodi od subvencija

Prihodi od subvencija u iznosu od 18.220,00€ odnose se na prihode po osnovu uplate sredstava od lokalnih samouprava Danilovgrad (1.820,00€), Bijelo Polje (5.000,00€), Kotor (5.400,00€) i Nikšić (6.000,00€) za finansiranje troškova zakupa poslovnih prostora za potrebe opštinskih odbora DNP-a.

Ostali prihodi

Prihod u iznosu od 6,08€ odnosi se na ispravku grešaka iz ranijih godina.

3.9.2.1. Rashodi

Partija je u 2021. godini ostvarila rashode (za redovno poslovanje i izborne kampanje) u iznosu od 406.710,70€.

Shodno podacima sadržanim u Godišnjem izvještaju o prihodima, imovini i rashodima Partije za 2021.godinu, dio navedenih rashoda u iznosu od 130.137,88€ odnosi se na troškove nastale po osnovu finansiranja izborne kampanje, dok se ostali rashodi odnose na rashode za redovan rad.

U nastavku je dat tabelarni pregled ostvarenih rashoda u 2021.godini:

Rb	Konto	Opis troška	Ukupni troškovi u 2021.godini	% Učešća
1	510	Troškovi materijala za održ. osn. sred.	1,445.63	0.36%
2	512	Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	1,506.87	0.37%
3	513	Troškovi električne energije i goriva	4,770.51	1.17%
4	520	Troškovi bruto zarada	41,920.93	10.31%
5	521	Troškovi dopr. na teret posl. i prireza	4,095.95	1.01%
6	522	Troškovi naknada po ugovoru od djelu - bruto	90,495.13	22.25%
7	529	Troškovi službenih putovanja	49,269.96	12.11%
8	531	Troškovi prevoza i PTT usluga	5,814.05	1.43%
9	532	Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstva	986.00	0.24%
10	533	Troškovi zakupa	19,241.09	4.73%
11	535	Troškovi reklame i propagande	4,855.25	1.19%
12	540	Troškovi amortizacije	11,501.53	2.83%
13	550	Troškovi neproizvodnih usluga i izborne kampanje	134,292.43	33.02%
14	551	Troškovi reprezentacije	11,974.00	2.94%
15	553	Troškovi platnog prometa	654.12	0.16%
16	559	Troškovi sponzorstva, donacija, pomoći	17,100.00	4.20%
17	570	Gubitak od prodaje postrojenja i opreme	6,569.44	1.62%
18	591	Ostali rashodi	217.81	0.05%
		Ukupno	406,710.70	100.00%

Shodno prezentiranim podacima najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi neproizvodnih usluga i izborne kampanje sa 33,02%, troškovi naknada po ugovorima o djelu-bruto sa 22,25%, troškovi bruto zarada sa 10,31% i sl.

Troškovi materijala za održavanje osnovnih sredstava (račun 510)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 1.445,63€ odnose se na troškove održavanje vozila u iznosu od 695,43€ i održavanja ostalih osnovnih sredstava u iznosu od 750,20€ i pravdani su fakturama dobavljača.

Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala (račun 512)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 1.506,87€ odnose se na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 1.365,57€ i nabavku kompjuterskog stola u stolice u iznosu od 141,30€. Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama i fiskalnim računima dobavljača. Dio navedenih troškova u iznosu od 68,52€ plaćen je gotovinski iz blagajne i detaljnije pojašnjen u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje. Shodno navedenom, konstatuje se da je Partija nabavka kancelarijske opreme u iznosu od 141,30€, evidentirala je na račun 512, što nije u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.

Troškovi električne energije, goriva i vode (račun 513)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 4.770,51€ odnose se na troškove električne energije u iznosu od 3.753,78€, troškove vode u iznosu od 633,41€ i troškove goriva u iznosu 383,32€. Od ukupno iskazanih troškova gotovinski iz blagajne plaćeni su troškovi goriva u ukupnom iznosu od 383,32€ koji su pravdani putnim naložima i fiskalnim računima. Troškovi električne energije i vode su plaćeni preko žiro računa i dokumentovani sa fakturama dobavljača (prezentirane kopije računa).

Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca (računi 520 i 521)

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2021. godini na ime troškova zarada iskazala iznos od 46.016,88€ i to: na ime neto zarada iznos od 28.418,18€, poreza na zarade iznos od 3.772,84€, doprinosa na teret zaposlenih iznos od 9.729,91€, doprinosa na teret poslodavca iznos od 3.376,70€, doprinosa Fondu rada iznos 76,63€, doprinosa SSSCG iznos 76,63€ i prireza na porez iznos od 565,99€.

U postupku revizije je izvršena provjera obračuna zarada i utvrđeno je da su poreske obaveze obračunate u skladu sa važećom zakonskom regulativom shodno zaključenim ugovorima o radu i jednim ugovorom o dopunskom radu (za poslove vođenja poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja). Isplata neto zarada vršena je na tekuće račune zaposlenih.

Partija je dostavljala nadležnom organu IOPPD obrasce za 2021.godinu, ali ne u roku (do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec) utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Subjekt revizije je dužan da IOPPD obrasce dostavlja nadležnom organu u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.**

Zapošljavanje i zarade

Partija je Pravilnikom o organizaciji poslova i sistematizaciji radnih mjesta Demokratske Narodne Partije Crne Gore iz 2015. i dopunama istog sistematizovala 10 (deset) radnih mjesta i to: Poslovni sekretar, Potparol, rukovodilac IT sektora, sekretarica u kabinetu Predsjednika DNP-a, stručni saradnik za konsultantsko-analičke poslove, radnik na obezbjeđenju poslovnih prostorija, Direktor pravne kancelarije, vozač predsjednika, savjetnik predsjednika Partije i pravnik u političkoj organizaciji.

Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta ne sadrži koeficijent složenosti radnog mjesta.

Partija je na kraju 2021. godine imala troje zaposlenih (poslovni sekretar, sekretarica i vozač) i nije vršila zapošljavanje u navedenoj godini.

Uvidom u ugovore o radu utvrđeno je da isti ne sadrže koeficijent složenosti radnog mjesta, već samo iznos osnovne zarade što nije u skladu sa članom 31 Zakona o radu. Takođe, za dva (od tri) ugovora o radu zaključeni su aneksi ugovori o radu, a izmjena ugovora se odnosila u dijelu iznosa osnovne zarade, a zaključenju aneksima ugovora o radu nije prethodila ponuda od strane poslodavca za zaključenje aneksa, što nije u skladu sa članom 48 Zakona o radu.

- **Subjekt revizije je dužan da ugovore o radu i anekse ugovora o radu zaključuje u skladu sa Zakonom o radu.**

Troškovi naknada po ugovoru o djelu- bruto (račun 522)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 90.495,13€ odnose se na troškove naknada po ugovorima o djelu od kojih se na neto naknade odnosi iznos 84.000,00€, na troškove poreza iznos od 5.647,91€ i troškove prireza iznos od 847,22€.

Neto naknade su isplaćene za 27 lica u iznosu od 250,00€ do 11.300,00€ po izvršiocu za period angažovanja od jednog do dvanaest mjeseci. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi plaćeni preko žiro računa, izuzev iznosa od 250,00€ koji je evidentiran na kontu obaveza.

Naknade su isplaćene za obavljanje poslova evidencije, edukacije i učlanjivanja novih članova Partije, organizacione i tehničke aktivnosti, priprema sjednica i materijala za sjednice, poslove koordinatora Opštinskog odbora, zakazivanje sastanaka i okruglih stolova, istraživanja javnog mnjenja, objavljivanje saopštenja DNP i vođenje stranice DNP na društvenim mrežama, obavljanje pravnih poslova- pravni savjetnik u političkoj organizaciji, kreiranje dokumenata za potrebe Glavnog odbora u Predsjedništva DNP, dijeljenje propagandnog materijala Partije, priprema i organizacija sastanaka Kluba mladih DNP, poslova organizacije kulturnih manifestacija, poslove stručno – političkog saradnika, knjigovodstvenih poslova i sl.

- **Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o djelu sa licima angažovanim za obavljanje poslova koji spadaju u redovne partijske aktivnosti.**

Revizijom je utvrđeno da su na isplaćene neto naknade fizičkim licima obračunate i plaćene poreske obaveze (porez i prirez). Obračun poreskih obaveza vršen je na način kao da su sva angažovana lica u radnom odnosu. U postupku revizije, od 27 izvršilaca angažovanih po ugovoru o djelu prezentirani su dokazi o radno-pravnom statusu za 10 lica, dok za ostala lica nijesu prezentirani dokazi o radno – pravnom statusu.

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza, jer se obračun poreskih obaveza ne vrši se na isti način za lica koja su u radnom odnosu i nezaposlena lica.**

Revizijom je utvrđeno da su dva funkcionera po osnovu angažovanja ugovorom o djelu u Partiji ostvarili naknade u ukupnom iznosu od 7.200,00€, odnosno 11.300,00€. Uvidom u imovinske kartone navedenih lica, utvrđeno je da su isti Agenciji za sprečavanje korupcije prijavili prihode ostvarene po ovom osnovu.

Troškovi službenih putovanja (račun 529)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 49.269,96€ odnose se na troškove dnevnica za službena putovanja u iznosu od 8.435,18€, troškove hotelskog smještaja u iznosu od 917,99€, troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 32.908,39€ i troškove prevoza (avio karte) u iznosu od 7.008,40€. Dio navedenih troškova u iznosu od 41.943,36€ plaćen je gotovinski preko blagajne i obrazloženi su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi plaćeni preko žiro računa u iznosu od 7.326,60€, odnose se na troškove po osnovu nabavke avio karata u iznosu od 7.008,40€ i isti su dokumentovani fakturama dobavljača putničkih agencija (kopije faktura), dok se troškovi u iznosu od 318,20€ odnose na usluge hotelskog smještaja pravdane fakturama dobavljača.

Troškovi prevoza i PTT usluga (račun 531)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 5.814,05€ odnose se na troškove usluga fiksne, mobilne telefonije i interneta u iznosu od 5.030,15, troškove usluge prevoza na relaciji Podgorica-Beograd u iznosu od 700,00€ i troškove trajekta, parking i prolaza kroz tunel Sozina u iznosu od 83,90€. Od ukupno iskazanih troškova gotovinski iz blagajne isplaćen je iznos od 83,90€ koji su pravdani fiskalnim računima i detaljnije pojašnjeni u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.

Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava (račun 532)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 986,00€ odnose se na troškove osiguranja i usluge održavanja vozila. Dio troškova po osnovu usluga održavanja vozila u iznosu od 72,08€ pravdan je fiskalnim računima i plaćen gotovinski iz blagajne, dok su troškovi u iznosu od 913,92€ plaćeni preko žiro računa i pravdani su fakturama dobavljača.

Troškovi zakupa poslovnog prostora-bruto (račun 533)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 19.241,09€ odnose se na neto naknade za zakup u iznosu od 17.860,00€, porez na isplaćene naknade u iznosu od 1.200,83€ i prirez porezu u iznosu od 180,26€.

Neto naknade su isplaćene za zakup poslovnog prostora u Danilovgradu, Nikšiću, Baru, Kotoru, Golubovcima, Bijelom Polju i Beranama.

Revizijom je utvrđeno da je isplata naknada za zakup stambenog/poslovnog prostora vršena shodno ugovorima zaključenim sa fizičkim licima (mjesečna zakupnina je ugovarana u iznosima od 125,00€ do 300,00€).

Uvidom u prezentirane ugovore, utvrđeno je da isti ne sadrže pravni osnov za zaključenje ugovora, kao i da ugovori o zakupu poslovnog prostora u Baru i Beranama po osnovu kojih su u poslovnim knjigama evidentirani troškovi u bruto iznosu od 4.470,95€ nijesu ovjereni od strane nadležnog organa (notara).

- **Subjekt revizije treba da ugovore o zakupu stambenih, odnosno poslovnih prostora zaključuje sa zakupodavcima na način utvrđen odredbama Zakona o obligacionim odnosima.**

Troškovi reklame i propagande (račun 535)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 4.855,25€ odnose se na troškove reklame i propagande i to: izrade kalendara u iznosu od 4.356,00€ i brendiranje izloga i slične usluge u iznosu od 499,25€. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi amortizacije (račun 540)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 11.501,53€ odnose se na troškove obračunate amortizacije osnovnih sredstava za 2021. godinu u iznosu od 9.660,48€ i troškove ispravke vrijednosti vozila u iznosu od 1.841,05€ datog u kompenzaciji prilikom nabavke drugog vozila.

Troškovi neproizvodnih usluga i izborne kampanje (račun 550)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 134.292,43€ odnose se na troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 4.154,55€ i troškove izborne kampanje u iznosu od 130.137,88€.

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 4.154,55€ odnose se na troškove komunalnih usluga u iznosu od 921,52€, troškove oglašavanja na društvenim mrežama u iznosu od 361,53€, usluge kablovske televizije u iznosu od 465,05€, troškove iznajmljivanja sale radi organizacije sastanaka i usluge prevodilaca u iznosu od 1.512,25€, servisne usluge, uramljivanje slika i sl. u iznosu od 894,20€. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača (uglavnom kopije računa), dok su troškovi po osnovu usluga oglašavanja na društvenim mrežama plaćeni sa računa kartice u iznosu od 361,53€ pravdani bankarskim izvodima, bez dodatne dokumentacije za dokumentovanje istih.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva, shodno članu 20 Zakona o računovodstvu.**

Troškovi izborne kampanje u iznosu od 130.137,88€ evidentirani su po osnovu preuzimanja dijela troškova izbornih kampanja shodno protokolima o sravnjenju zajedničkih obaveza između koalicionih članica u iznosu od 81.575,44€ za parlamentarne izbore 2020.g. i izborne kampanje iz 2021.godine u iznosu od 44.062,44€, kao i prenosu sredstava shodno odlukama Predsjedništva na izborni žiro račun, odnosno blagajnu za finansiranje troškova izborne kampanje u 2021.godini u ukupnom iznosu od 4.500,00€.

Revizijom je utvrđeno da je Partija shodno Protokolu br.689/20 od 21.10.2020.godine o sravnjenju zajedničkih obaveza između konstituenata "Koalicije za budućnost Crne Gore" (Nove srpske demokratije, Pokreta za promjene i Demokratske narodne partije, Socijalističke narodne partije, Prave Crne Gore, Ujedinjene Crne Gore i Radničke Partije), u 2021.godini, u poslovnim knjigama evidentirala troškove u iznosu od 81.575,44€ po osnovu preuzimanja dijela obaveza prema dobavljaču za pružene marketing usluge.

Takođe, Partija je shodno Protokolu br. 1036/21 od 30.06.2021.godine o sravnjenju zajedničkih obaveza, između konstituenata Koalicije "Za Budućnost Nikšića" (NSD, PZP, DNP, SNP, UCG i RP) i Protokolu br.1183/21 od 26.10.2021.godine preuzela obaveze po osnovu zajedničkih aktivnosti i izbornih kampanja u Nikšiću i Herceg Novom u ukupnom iznosu od 44.062,44€ prema Novoj srpskoj demokratiji (kako bi NSD izvršila obaveze prema dobavljačima). Partija po navedenom osnovu u 2021.godini sa redovnog računa izvršila plaćanje troškova izborne kampanje uplatom na žiro račun Nove srpske demokratije u iznosu od 7.680,88€, što nije u skladu sa odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je precizirano da se sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju na poseban žiro račun i sva plaćanja troškova izborne kampanje vrše sa tog računa.

- **Subjekt revizije treba da sva plaćanja troškova izborne kampanje vrši sa posebnog žiro računa, kako je to propisano odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i ne može iskazivati neizmirene obaveze po ovom osnovu.**

Partija je shodno Odluci Predsjedništva, br.1271/21 od 30.11.2021.godine izvršila prenos sredstava po osnovu plaćanja troškova izborne kampanje sa redovnog računa na posebni izborni račun (Nova srpska demokratija) "Za budućnost Mojkovca", za lokalne izbore u Mojkovcu u iznosu od 1.000,00€, dok je shodno Odluci Predsjedništva br.780/21 od 11.01.2021.godine po osnovu finansiranja troškova izborne kampanje, za potrebe isplate anketara, izvršila prenos sredstava u iznosu od 3.500,00€ iz blagajne za redovno poslovanje u blagajnu Koalicije "Za budućnost Nikšića", bez dokaza o preuzimanju gotovine u prilogu dokumentacije.

Troškovi reprezentacije (račun 551)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 11.974,00€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga (konzumacija hrane i pića) u iznosu od 8.301,73€, nabavku robe u maloprodaji za reprezenativne svrhe u iznosu od

3.551,47€ i troškove smještaja u iznosu od 120,80€. Dio navedenih troškova u iznosu od 4.607,38€ isplaćen je preko blagajne i obrazložen je u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje, dok su ostali troškovi plaćeni preko žiro računa. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i fiskalnim računima.

Shodno navedenom, konstatuje se da je Partija troškove smještaja u iznosu od 120,80€, evidentirala na račun 551 – Troškovi reprezentacije, što nije u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.

Troškovi platnog prometa (račun 553)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 654,12€ odnose se na troškove bančine provizije.

Troškovi sponzorstva, donacija i pomoći (račun 559)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 17.100,00€ odnose se na troškove sponzorstva, donacija i pomoći fizičkim i pravnim licima.

Revizijom je utvrđeno da je Partija na ime pomoći fizičkim licima (56) isplatila iznos od 14.750,00€, a sportskim udruženjima, nevladinoj organizaciji, kulturnim i vjerskim zajednicama iznos od 2.350,00€. Pomoći su isplaćivane shodno odlukama i zahtjevima za liječenje i u stanju socijalne potrebe, sponzorstva knjige, učešća na takmičenjima, renoviranja objekata i sl.

Pomoći su isplaćene u iznosu od 50,00€ do 1.500,00€.

Gubitak od prodaje postrojenja i opreme (račun 570)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 6.569,44€ odnose se na gubitak po osnovu razlike većeg iznosa sadašnje vrijednosti 16.569,44€ od procijenjene vrijednosti vozila 10.000,00€, datog u kompenzaciji prilikom nabavke drugog vozila.

Ostali rashodi (račun 591)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 217,81€ odnose se na ispravke početnog stanja po sravnjenju obaveza za vodu i struju.

3.10. Kancelarijsko poslovanje

Revizijom je utvrđeno da Partija obezbjeđuje kancelarijsko poslovanje vođenjem djelovodnih knjiga (djelovodnik). Uvidom u djelovodnik utvrđeno je da su vršena brisanja i ispravke u djelovodnik i da isti nije zaključen na kraju godine. Takođe, revizijom je utvrđeno da ulazne fakture i nalozi za službena putovanja ne sadrže arhivski broj i datum zavođenja. Subjekt revizije nije donio internu proceduru koja detaljnije reguliše ovu oblast poslovanja.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju obezbjedjivanja adekvatne validnosti izlaznih i ulaznih akata internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja, arhiviranja i čuvanja arhiviranih predmeta.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH GODINA

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu Demokratske narodne partije, Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih:

- 1. Subjekt revizije treba da realnije planira prihode a u slučaju ostvarivanja istih u većem ili manjem iznosu od planiranih, preporučuje se da koriguje Finansijski plan u tekućoj godini.**
- 2. Troškove izbornih kampanja shodno odredbama člana 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja treba plaćati sa izbornog računa.**
- 3. Subjekt revizije je dužan da sve poslovne transakcije evidentira na osnovu vjerodostojne računovodstvene dokumentacije u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva, shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**
- 4. Subjekt revizije za obavljanje poslova administrativno tehničke podrške, pripreme materijala za sjednice, poslova evidencije i edukacije članstva, poslova organizacije i pripreme za održavanje drugog Kongresa Partije i poslova stručno-političkog saradnika treba da izvršioce angažuje ugovorom o radu, a ne ugovorom o djelu, jer navedeni poslovi po prirodi i opisu spadaju u poslove iz redovne djelatnosti Partije.**
- 5. Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**
- 6. Preporučuje se subjektu revizije da u cilju obezbjedjivanja adekvatne validnosti izlaznih i ulaznih akata internom procedurom definiše poslove prijema, evidentiranja, otpremanja, arhiviranja i čuvanja arhiviranih predmeta.**

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske narodne partije za 2021. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao jednu preporuku (preporuka br. 1), dok nije realizovao pet preporuka (preporuke br.2, 3, 4, 5 i 6).

**Izvještaj pripremila
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević**

**Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević**